

holdelse af vejledende folkeafstemning om Danmarks tiltrædelse af EF-pakken (Europæisk Fælles Akt) anføres herom bl. a. følgende, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 3582 f:

»...

Traktaten suppleres med en artikel, der udtrykkeligt tager sigte på arbejdsmiljø. Det er en nydannelse, at arbejdsmiljø indskrives i traktaten. Det vil forbedre mulighederne for at varetage sådanne hensyn.

...

Det hidtidige samarbejde vedrørende forskning og teknologi er udformet på basis af traktatens artikel 235, idet den nuværende traktat ikke rummer særlige bestemmelser vedrørende forskning og teknologi. Det rådes der bod på i den foreslåede traktatændring igennem et nyt afsnit på i alt 11 artikler.

...

På samme måde, som det var tilfældet for arbejdsmiljø, indskrives miljøbeskyttelse som et nyt afsnit i den foreslåede traktatændring. Det er ligeledes en nydannelse, idet traktaten ikke hidtil har indeholdt bestemmelser om miljø. Samarbejdet på dette område har derfor været baseret på traktatens art. 235.

...«

Som følge af resultatet af den vejledende folkeafstemning fremsatte regeringen forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber. Loven blev senere vedtaget som lov nr. 352 af 4. juni 1986. I bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 5047, anføres det, at »Ved tiltrædelsen af Den Europæiske Fælles Akt overdrages ikke nye beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder«.

I spørgsmål 8 af 1. november 1985 (alm. del - bilag 52) udbad Folketingets Markedsudvalg sig en fyldig redegørelse om brug af grundlovens § 20 i relation til traktatfæstelse af områder fra art. 235. I sit svar anførte Udenrigsministeren bl. a. følgende:

»...

Tiltrædelseslovens § 2 lyder således:

...

Omfanget af de beføjelser, som ved tiltrædelsen er overladt Fællesskabets institutioner, er således fastlagt ved en henvisning til de foreliggende traktater, herunder hjemmelsbestemmelsen i EØF-traktatens art. 235.

De beføjelser, som i dag kan udøves af Rådet på grundlag af art. 235, er således allerede overladt. Det gør herefter ingen forskel, om beføjelserne udøves på grundlag af art. 235 eller et særskilt nyt kapitel i traktaten.

...

Det følger af det ovenanførte, at tilvejebringelse af et mere specifikt traktatgrundlag i traktaten for områder, som i dag kan være genstand for Fællesskabsregulering på grundlag af art. 235 (eller andre bestemmelser), ikke nødvendigvis gør brug af grundlovens § 20.

...«

Afgørende for, om inddragelsen af nye områder under det EF-retlige samarbejde forudsætter anvendelse af proceduren i grundlovens § 20, må på den baggrund efter Justitsministeriets opfattelse være, om der er tale om en reel udvidelse af traktatens område, eller om der er tale om en mere formel indskrivning af områder, som allerede i dag i medfør af art. 235 eller andre hjemmelsbestemmelser er eller kunne have været inddraget under EF-samarbejdet.

1.3.2.1.3. Særlig om traktater, der gør det muligt for mellemfolkelige organer at forpligte Danmark folkeretligt.

Som det fremgår af det i pkt. 1.3.2.1.1. anførte citat fra *Ross*, side 408, kan den suverænitetsindskrænkning, som begrunder anvendelse af grundlovens § 20, ikke alene have karakter af indskrænkning i det danske selvstyre, men også i Danmarks handleevne.

En tilsvarende antagelse genfindes hos en række andre statsretlige forfattere, jf. *Zahle*, side 151, og *Max Sørensen*, side 310.

Max Sørensen, side 310, udtaler således, at det må være klart, at også den udenrigspoliti-